

ZPRÁVA O STUDIJNÍ CESTĚ DO POLSKÝCH MUZEÍ pořádané Českým výborem ICOM ve dnech 30.9. – 4.10. 2003

Další ze série studijních cest po zahraničních muzeích, které Český výbor ICOM již tradičně pořádá pro své členy (Francie, Nizozemí, USA), vedla do Polska. V rámci pětidenního programu jsme navštívili vybraná muzejní zařízení ve Wroclavi, Varšavě a Krakově. Na základě předběžného průzkumu mezi členy byl program zaměřen na muzea umění, popř. muzea historická.

Jako první město jsme v Polsku navštívili Wroclav a v ní Muzeum Narodowe a Muzeum Historyczne. Byť úterý bylo pro obě muzea zavíracím dnem, jejich pracovníci nás ochotně přijali a poskytli nám velmi fundovanou prohlídku svých expozic. Umělecké sbírky Národního muzea nás zaujaly svých bohatstvím i úzkými vazbami na české umění té doby, expozice Historického muzea v historické budově radnice na náměstí starého města okouzila především krásou dokonale rekonstruovaných prostor. Ubytování v útulném hotýlku na ostrově Tumski v samém srdci historické části města a večerní prohlídka působivě osvětlených památek v jeho okolí završily první den našeho společného putování.

Druhý den jsme po dlouhé cestě (rychlostní limit 70 km/h byl ještě snižován častými průjezdy obcí a opravami na silnici) dorazili do Národního muzea ve Varšavě se slušným zpožděním, ale kolegové z polského ICOMu, představitelé muzea i ministerstva kultury, kteří nás tam očekávali, nás přivítali velmi přátelsky a po oficiálních projevech a malém rautu nás provedli (poněkud letem světem, protože muzea v Polsku většinou zavírají v 16 hod) po svých expozicích. Většina českých muzejníků ovšem dala přednost individuální prohlídce, zvláště dámská část naší skupiny, neboť v muzeu právě probíhala velká výstava věnovaná historii módy. V podvečerních hodinách jsme si prohlédli historické centrum města a procházku zakončili v útulné hospůdce nad polskými specialitami.

Nazítří jsme dopoledne pokračovali prohlídkou Královského zámku, na niž navázala návštěva Historického muzea starého města Varšavy, umístěného přímo v komplexu historických domů (rekonstruovaných) na náměstí starého města. Po přijetí u pana ředitele se nám dostalo velmi podrobné (a do češtiny šarmantně tlumočené) prohlídky expozic a na závěr jsme shlédli dokumentární film o zničení Varšavy za 2. světové války. Při srovnání s dnešním stavem města nezbylo než smeknout.

Jedním z vrcholů programu naší cesty byla návštěva muzea v královském paláci ve Vilanově na předměstí Varšavy. V nádherném historickém sále nás pan ředitel uvítal na malé recepci, kde jsme ocenili vynikající kávu, čaj a sladkosti, a po jeho úvodních slovech jsme se vydali na prohlídku zámeckých expozic, které na všechny udělaly velký dojem. Pokazit jej nemohl ani vydatný déšť, který nás pak čekal venku, ani dlouhá cesta do Krakova, kam jsme dorazili kolem půlnoci.

Posledním městem, které jsme v rámci naší studijní cesty navštívili, byl Krakov. V pátek dopoledne jsme navštívili Archeologické muzeum, které nás po poněkud zdoluhavém a příliš podrobném úvodu pana ředitele uchvátilo svými novými expozicemi, věnovanými jednak egyptským památkám, jednak pravěku Polska. Nešetřili jsme chválou a pana ředitele to zjevně potěšilo.

Odpoledne jsme strávili prohlídkou zámku Wawel, který jsme díky úžasné česky mluvící průvodkyni, šarmantní starší dámě, prošli doslova od základů po střechu, včetně katedrály a krypt. Nohy bolely, ale myslím, že nikdo nelitoval. Silní jedinci pak ještě doběhli do židovského města, ovšem návštěvu nejstarší krakovské synagogy už stejně nestihli, tak se aspoň utěšili v židovské hospůdce v jejím sousedství.

Poslední den byl trošku muzejním maratónem, protože jsme měli naplánovanou návštěvu tří muzeí a odjíždět domů se mělo uprostřed odpoledne. Ale všechno jsme stihli: Muzeum historyczne na Rynku Głównym, univerzitní muzeum Collegium Maius i Muzeum Czartoryskich a Dámu s hranostajem u starých městských hradeb. Zvláště na ono poslední muzeum by ale bylo potřeba mnohem víc času... V přestávce mezi muzei zájemci stačili ještě proběhnout nejvýznamnější

památky starého města včetně mariánské baziliky se slavným oltářem od Wita Stwosze a dalších významných církevních staveb. Chvilka vybyla i na nákup suvenýru a dárečků v Sukienicích.

Studijní cesty se zúčastnilo 27 pracovníků muzeí a galerií z celé republiky. Soudě podle jejich závěrečného hodnocení, každý si v programu našel něco, co ho zaujalo, resp. si sám program individuálně doplnil o návštěvu expozic, které byly pro něho důležité. Domníváme se, že cesta byla přínosem nejen z hlediska seznámení se s muzejní praxí u našich sousedů, ale i zdrojem inspirace pro vlastní práci a příležitostí k navázání nových resp. prohloubení již stávajících pracovních kontaktů. A konečně doufáme, že společný „výlet“ českých muzejníků byl i společensky příjemnou záležitostí, na jakou se v dobrém vzpomíná.

Komentáře účastníků:

Stále ještě prožívám zážitky z naší neobyčejně příjemné a zdařilé cesty... Znalost předních či nějak významných muzejních a uměleckých sbírek v okolí republiky je velmi důležitá nejen pro muzejníky, ale též historiky, kunsthistoriky i ostatní, většinou se vše nestihne v době studií, později i když se cestuje, každý je specializován a muzeím se jinak spíše vyhne. Konají se zájezdy po památkách nebo na výstavy, ale do muzeí ani ne, mimo těch pár, co všichni známe. Tím chci říci, že byla cesta velmi užitečná a doufám, že třeba dojde ještě k dalším studijním výpravám. Mimo Maďarsko mne napadá také Horní Rakousko (Passau-Gmund- Innsbruck-Ambrass-Munchen, nebo okolí Vídně - Heinburg, Eisenstadt, St. Poellen, Krems, Enns, Linz), Bavorsko (Regensburg-Nuremberg-Beyrueth-Bamberg-), Štýrsko a Slovinsko (Ljubljana, Triest, Zagreb..?), Lužice, Benátsko či severní Itálie, potažmo Burgundsko či Švýcarsko.

Arno Pařík
Židovské muzeum v Praze

Exkurze byla velmi zajímavá a nelze pochybovat o prospěšnosti podobných akcí. Zároveň si je nutno uvědomit jistou jednostrannost našeho poznání – viděli jsme „pouze“ velká či největší muzea a „pouze“ jejich expozice. Nechci tím ovšem říct, že měl být program bohatší; naopak, nebyl čas ani na oběd. Během pár dní prostě nelze stihnout více a exkurzi je nutno chápat jako základní seznámení s polským muzejnictvím. V tomto směru jsem postrádal informace o daném tématu ze strany pořadatelů, resp. našeho průvodce, který nás během jízdy autobusem podrobně seznámil s dějinami Polska a jednotlivých historických center. Jistě přínosné by byly podobné „přednášky“ o vývoji polského muzejnictví jako celku, srovnání s naším, zasazení navštíveným muzeí do celostátního kontextu, základní charakteristika zákonných ustanovení, způsobu evidence apod.

René Klimeš
Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě